

N:o 56.

*Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen i fråga om
reglering af bergslagernas jernvägsaktiebolags obligations-
skuld; gifven Stockholms slott den 2 april 1891.*

Med anledning af en utaf styrelsen för bergslagernas jernvägsaktiebolag å bolagets vägnar i underdånighet gjord framställning, vill Kongl. Maj:t, under återopande af bifogade statsrådsprotokoll öfver finansärenden för denna dag, härmed föreslå Riksdagen att bemyndiga riksgäldskontoret att för de till nämnda bolags 5 procent obligationslån hörande obligationer och räntekuponger, som af staten innehafvas, medgifva:

beträffande obligationslånet: att detsamma må bibehållas utelöpande till oförändrad ränta, men genom påstämpling å obligationerna förbehåll görås derom, att amorteringen af samma obligationslån upphör intill dess det obligationslån för oguldnade räntekuponger, om hvilket nedan förmäles, blifvit till fullo återbetaldt; att derefter amortering af 5 procent obligationslånet skall ega rum; samt att slutbetalning af lånet skall vara till fullo verkställd senast år 1920 med rätt för bolaget att redan efter ingången af år 1900 uppsäga hela lånet till inbetalning sex månader efter i allmänna tidningarne skedd uppsägning;

och vidkommande gäldandet af de till 5 procent obligationslånet hörande förfallna, men icke infriade kuponger: att sådant må ske medelst ett kupongskuldens nominella värde motsvarande 4 procent obligationslån af den beskaffenhet, som inhemtas af det härvid under litt. A fogade formulär till de förbindelser, som för detta lån skulle utfärdas.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

OSCAR.

F. v. Essen.

Litt. A.

Formulär till förbindelse.

Serie.

N:o.

Till innehafvaren af denna skuldförbindelse betalar Bergslagernas Jernvägs Aktiebolag senast den 15 Januari 1912 på sätt som angifves i omstående utfästelse Kronor med fyra procent årlig ränta från den 15 Januari 1892 till dess betalning sker.

Räntan erlägges den 1 Januari och 1 Juli.

Bergslagernas Jernvägsaktiebolag förbehåller sig rätt att efter ingången af år 1900 återbetala hela lånet sex månader efter i allmänna tidningarne skedd uppsägning.

Göteborg den 1891.

För Bergslagernas Jernvägsaktiebolag

Dess Styrelse:

Denna skuldförbindelse utgör andel af ett den af Bergslagernas Jernvägsaktiebolag för inlösen af utelöpande oinfriade kuponger tillhörande obligationslånet den 15 Januari 1874 upplagdt lån å Kronor fördeladt i

Och har Bergslagernas Jernvägsaktiebolag beträffande nu ifrågavarande lån gjort följande

Utfästelse.

Bergslagernas Jernvägsaktiebolag förbinder sig härmed:

att, så länge denna skuldförbindelse är utelöpande, icke verkställa amortering å bolagets obligationslån den 15 Januari 1874, ej heller företaga någon utdelning till aktieegarne;

att, sedan annuiteten å Jernvägsbolagets statslån och räntan å dess obligationslån blifvit betalda, använda öfverskottet af bolagets netto-behållning till gäldande af räntan å denna skuldförbindelse;

att, derest dylikt öfverskott för ett eller flera år ej skulle förslå till sistberörda räntas fulla gäldande, använda hvarje derefter följande års öfverskott till att i främsta rummet täcka bristen i föregående års räntebetalningar;

att, med hvad af nyssnämnda öfverskott kan återstå sedan full ränta å denna förbindelse blifvit erlagd, verkställa inlösen af de denna dag af bolaget i utbyte mot förfallna oinfriade kuponger tillhörande berörda obligationslån utfärdade skuldförbindelser;

att hvarje år, sådan inlösen kan ske, den 1 Juli verkställa densamma efter inför Notarius Publicus i Göteborg den första helgfria dagen i föregående Juni månad skedd utlottning, som omedelbart derefter kungöres i allmänna tidningarne;

att, till säkerhet för denna skuldförbindelses behöriga fullgörande i taka händer nedsätta i jernvägen näst efter obligationslånet intecknad förbindelse å Kronor ;

samt att, utan afseende å hvad lag stadgar angående preskriptionstid, fullgöra sina åtaganden på grund af denna förbindelse;

dock förbehåller Bergslagernas Jernvägsaktiebolag sig att ränta å denna skuldförbindelse ej må utsökas, der ej visas kan att bolaget brustit i iakttagandet af här ofvan stadgade bestämmelser om användning af bolagets nettobehållning.

Göteborg den

1891.

För Bergslagernas Jernvägsaktiebolag

Dess Styrelse:

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
2 april 1891.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern friherre ÅKERHIELM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve LEWENHAUPT,
Statsråden: herr friherre VON OTTER,
herr WENNERBERG,
friherre PALMSTIERNA,
friherre VON ESSEN,
friherre ÅKERHIELM,
ÖSTERGREN,
GROLL,
WIKBLAD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet friherre von Essen anförde i underdånighet:

I underdånig skrifvelse den 7 nästlidne mars har styrelsen för bergslagernas jernvägsaktiebolag gjort framställning i syfte af reglering af bolagets obligationsskuld och dervid till en början beträffande bolagets nuvarande affärsställning upplyst,

att bolaget för anskaffande af medel, hvilka utöfver aktiekapital och statslån kunde för utförande af bolagets jernvägsbyggnader erfordras, den 15 januari 1874 upplagt ett obligationslån å kr. 36,000,000: —

deraf dock utlemnats endast	kr. 33,079,500: —
att häraf amorterats dels med byggnadsmedel åren 1875—1881 ...	kr. 502,200: —
och dels med trafikmedel	» 3,649,500: —
	4,151,700: —
så att återstoden af utelöpande obligationer nu utgjorde	kr. 28,927,800: —
att med tillgängliga medel inlösts de till obligationslånet hörande räntekuponger till och med n:o 23, förfallen den 15 juli 1885, hvaremot ogulden men förfallen ränta å berörda lån för närvarande uppginge till	» 8,842,145: —
hvidan alltså hela skulden till obligationsinnehafvarne utgjorde.....	kr. 37,269,945: —
samt att å statslånet, som ursprungligen utgjorde 5,000,000 kronor, och å hvilket annuiteten behörigen erlagts, återstode oguldne	» 4,650,580: 37
Bolagets hela skuld belöpte sig alltså till	kr. 41,920,525: 37

Vidare har styrelsen till ledning för bedömning af järnvägens ränteförmåga meddelat följande tablå, utvisande för de senast förflutna 5 åren huru stor del af den i styrelsens årsberättelser till bolagsstämmor upptagna nettobehållning stått till förfogande för likvid åt fordringsegarne, nemligen:

	I styrelsens berättelser uppgifven nettobehållning		Häraf använt till rörlig materiel, för råd, utvidgningsarbeten m. m.		Öfverskott	
1886.....	1,489,484	31	253,159	25	1,236,325	06
1887.....	1,602,650	74	155,491	84	1,447,158	90
1888.....	1,828,047	90	126,499	04	1,701,548	86
1889.....	2,125,573	31	410,508	76	1,715,064	55
1890.....	2,179,123	82	429,983	70	1,749,140	12

Styrelsen anför härefter, hurusom, på sätt af ofvanstående redogörelse framginge, det, sedan byggnadsmedel ej längre kunnat användas till likvid åt obligationsinnehafvarne, icke varit för bolaget möjligt att, med underlåtande af amortering, gälda, jemte annuiteten å statslånet, full ränta å

obligationsskulden och än mindre att fullgöra så väl ränteliqvid som amortering. Om nemligen kapitalamorteringen från och med år 1882 instälts och derefter öferskottet af inkomster användts ensamt till annuitet å statslånet och ränteliqvider för obligationslånet, hade påföljden blifvit, att kapitalskulden för obligationslånet nu varit lika stor som vid slutet af 1881, eller 32,577,300: — kronor, och att bolaget det oaktadt häftat för nödlidande kuponger till belopp öfverstigande 5,000,000: — kronor. Vid sådant förhållande hade styrelsen, särskildt med föranledande af den låga kurs, hvartill obligationerna tidigare i den allmänna marknaden nedgått, i afsigt att befordra äfven obligationsinnehafvarnes intresse valt sådant liqvidationssätt, att efter omständigheterna amortering verkstälts samt mindre eller större del af räntan guldits. Styrelsen, som noga tillsett, att bolagets nettobehållning, såvidt den ej tagits i anspråk för den för trafikens skötsel nödiga ökningen af rörlig materiel m. m. eller för utvidgning af spårsystemet m. m., efter gäldande af annuiteten å statslånet oakfortad kommit obligationsinnehafvarne till godo, skulle hafva önskat att frågan om reglering af skulden till obligationsinnehafvarne ännu någon tid fått anstå i afvaktan derå, att vare sig med fortsatt begagnande af förberörda liqvidationssätt eller utan amotering men med betalning af full ränta och minskning af kupongskulden, i den mån trafiken dertill lemnade tillgång, vid tilltagande trafik skulle möjliggjorts betalning af bolagets hela obligations- och ränteskuld genom ett nytt lån, hvarom aftal då, sedan ytterligare erfarenhet om jernvägens afkastning vunnits, lättare skulle kunnat träffas.

Emellertid hade innehafvare af obligationer, representerande betydliga belopp, ansett tiden redan nu vara inne för reglering af obligationskulden; och hade, på inbjudning af skandinaviska kreditaktiebolaget och Stockholms enskilda bank till bildande af ett konsortium för tillvaratagande af obligationsinnehafvarnes rätt, ett sammanträde af desse hållits i Stockholm den 14 sistlidne februari, dervid förslag till reglering af skulden antagits och delegerade utsetts med uppdrag att verka i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det antagna förslaget. Med föranledande af obligationsinnehafvarnes berörda sammanslutning hade derefter extra bolagsstämma med delegarne i jernvägsbolaget hållits den 26 förberörda februari, dervid styrelsen bemyndigats dels att å bolagets vägnar med full laga verkan vidtaga alla de åtgärder, som kunde anses vara erforderliga för åstadkommande af reglering och konsolidering af bolagets skulder i öfverensstämmelse med de därför vid obligationsinnehafvarnes möte an-

tagna grunder vare sig utan ändring eller med de förändringar och modifikationerna deri, som styrelsen för vinnande af nyssnämnda ändamål kunde finna lämpligt att å bolagets vägnar medgifva, dels ock — för det fall att uppgörelse i enlighet med de antagna grunderna icke kunde komma till stånd — att å bolagets vägnar med full laga verkan vidtaga alla erforderliga åtgärder för åstadkommande af reglering och konsolidering af bolagets skulder efter andra mer eller mindre skiljaktiga grunder, som af styrelsen kunde finnas lämpliga.

Sedan emellertid obligationsinnehafvare, representerande betydliga belopp, i en till delegerade ingifven skrift förklarar sig icke kunna biträda det vid sammanträdet den 14 sistlidne februari uppgjorda förslag till reglering af bolagets obligationsskuld, samt delegerade i anledning deraf, och då en likartad uppfattning gjort sig gällande äfven på andra håll bland obligationsinnehafvarne, funnit det vara ändamålslost att vidare afhandla frågan på grund af de vid merberörda sammanträde uttalade åsikter, hemställer nu styrelsen, med anslutning till ett af delegerade framställt förslag, att Eders Kongl. Maj:t täcktes till nu församlade Riksdag i nåder aflåta proposition om uppdrag för riksgäldskontoret att för de till bolagets obligationslån hörande obligationer och räntekuponger, som af staten innehades, medgifva:

beträffande obligationslånet: att detsamma finge bibehållas utelöpande till oförändrad ränta, men genom påstämpling å obligationerna förbehåll göras derom, att amorteringen af samma obligationslån upphörde intill dess det obligationslån för oguldna räntekuponger, om hvilket här nedan förmäles, blifvit till fullo återbetaldt; att derefter amortering utaf 5 procent obligationslånet skulle ega rum, sedan aktieegarne förut undfått intill 5 procent ränta, men att slutbetalning af lånet skulle vara till fullo verkställd senast år 1920 med rätt för bolaget att redan efter ingången af år 1900 uppsäga hela lånet till inbetalning sex månader efter i allmänna tidningarne skedd uppsägning; och

vidkommande gäldandet af de till 5 procent lånet hörande förfallna men icke infriade kuponger: att sådant finge ske medelst ett kupongskuldens nominella värde motsvarande 4 procent obligationslån af den beskaffenhet, som inhemtades af ett vid skrifvelsen fogadt formulär till de förbindelser, som för detta lån skulle utfärdas;

och uttalar styrelsen sin förhoppning att på detta sätt kunna bevara och framdeles för bolagets delegare göra fruktbärande det betydande, till nära 14,000,000 kronor uppgående aktiekapital, som blifvit nedlagdt i bo-

lagets för hela riket högst nyttiga jernvägsföretag, som sannolikt utan denna stora uppoffring af kommuner och enskilde först i en aflägsen framtid skulle kommit till stånd, hvarjemte styrelsen i det skede, hvori frågan om konsolidering af bolagets obligationsskuld numera kommit, anser att det nu framlagda förslaget har utsigt att vinna den erforderliga anslutningen af obligationsinnehafvarne under förutsättning, att det biträdes äfven af staten för dess betydande del af ifrågavarande lån.

Sedan Eders Kongl. Maj:t genom nådig remiss lemnat fullmäktige i riksgäldskontoret tillfälle att yttra sig öfver ifrågavarande framställning hafva fullmäktige den 16 nästlidne mars afgifvit underdånigt utlåtande i ämnet och dervid till en början erinrat, hurusom Eders Kongl. Maj:t den 26 september 1871 beviljat åtskilliga personer koncession å fem olika jernvägsanläggningar och deribland:

1:o från staden Falun till Ludvika station å Vessman—Barkens jernväg;

2:o från Ludvika eller annan tjenlig punkt å Frövi—Ludvika-banan till Kihls station å nordvestra stambanan; och

3:a från Kihl vester om sjön Venern till Göteborg.

Härjemte behagade Eders Kongl. Maj:t, på det att utförandet af den för bergsbrukets befordrande och utveckling viktiga jernvägslinien från Ludvika eller annan lämplig plats å Frövi—Ludvika-banan till Kihl måtte vara betryggadt jemväl i den händelse, att koncessionsinnehafvarne icke komme att utföra företaget i dess helhet, i resolutionen tillförsäkra det aktiebolag, som bildat sig för anläggning af nyssberörda jernväg från Ludvika eller annan lämplig plats å Frövi—Ludvika-banan till Kihl, att af de 10,000,000 riksdaler, 1871 års lagtima Riksdag stält till Eders Kongl. Maj:ts disposition för understödjande af enskilda jernvägsanläggningar, undfå försträckning till belopp, motsvarande två tredjedelar af de enligt kostnadsförslag, som Eders Kongl. Maj:t faststälde, för anläggningen beräknade kostnader, dock ej öfverstigande 5,000,000 riksdaler.

Sedan Eders Kongl. Maj:t derefter den 26 januari 1872 faststält ordning för bergslagernas jernvägsaktiebolag, å hvilket bolag, bildadt i ändamål att tillvägabrinda och bedrifva de genom berörda resolution koncessionerade jernvägslinier, ej mindre innehafvarne af koncessionerna till anläggning af dessa jernvägslinier än äfven det i resolutionen omförmälda, under benämning Vermlands bergslagsbanas aktiebolag bildade bolag öfverlätit alla de genom samma resolution beviljade rättigheter och förmåner, anhöll bergslagernas jernvägsaktiebolag, under anförande hurusom bolaget

vore ur stånd att, utan undfående af försträckning från staten, utföra ifrågavarande jernvägsföretag i dess helhet, att Eders Kongl. Maj:t täcktes bestämna de vilkor, under hvilka den tillförsäkrade försträckningen skulle komma bolaget till del och få af bolaget lyftas.

Med anledning häraf fann Eders Kongl. Maj:t, enligt nådigt bref den 1 november 1872, godt att af 1871 års fond för låneunderstöd till enskilda jernvägar åt bergslagernas jernvägsaktiebolag anvisa ett belopp af 5,000,000 riksdaler för anläggning af jernvägen från Ludvika till Kihls station å nordvestra stambanan.

Å detta lån, hvars sista andel från riksgäldskontoret utbetalades den 1 juli 1876 och hvarför riksgäldskontoret såsom säkerhet innehar in-teckning med främsta betalningsrätt i bergslagernas jernvägsaktiebolags hela jernväg från Falun till Göteborg, återstår oguldet ett belopp af 4,650,580 kronor 37 öre jemte derå löpande 5 procent ränta från den 31 december 1890.

För anskaffande af erforderliga medel utöfver inbetaldt aktiekapital och berörda statslån till utförande af de jernvägar, hvarå bolaget förvärfvat koncession, hade bolaget den 15 januari 1874 upplagt ett med 5 procent årlig, halfårsvis förfallande ränta löpande obligationslån å 36,000,000 kronor. Med förmålan att ett konsortium af in- och utländska banker och bankirer af detta lån öfvertagit obligationer till ett belopp af 29,000,000 kronor efter en kurs af 90 procent, hvaremot bolaget sjelft tills vidare reserverat obligationer å 7,000,000 kronor, för hvilket belopp deltagare i lånet icke kunnat vinnas, samt att den inom landet allt knappare tillgången på ledigt kapital för bolaget omöjliggjort placeringen af nyssnämnda återstående del af obligationslånet, anhöll bolagets styrelse, som icke funnit någon annan utväg att kunna genomföra företaget, i en till Eders Kongl. Maj:t den 31 december 1877 ingifven skrift om Eders Kongl. Maj:ts medverkan för undfående af låneunderstöd af allmänna medel.

På framställning af Eders Kongl. Maj:t beslöt 1878 års Riksdag att på vissa vilkor, som bolaget sedermera uppfyllt, skulle för statsverkets räkning få inköpas af bolaget utfärdade till dess upplagda obligationslån å 36,000,000 kronor hörande obligationer å 6,753,600 kronor efter en kurs af 90 procent å nominella beloppet, motsvarande 6,078,240 kronor. Till följd af detta Riksdagens beslut hade riksgäldskontoret under åren 1878 och 1879 förvärfvat 6,753,600 kronor i obligationer af berörda lån, för hvilket bergslagernas jernväg vore in-tecknad med rätt näst efter det bolaget beviljade statslånet å ursprungligen 5,000,000 kronor. Af de

utaf staten sålunda öfvertagna obligationerna hade emellertid utlottats och af bolaget till och med den 15 januari innevarande år infriats ett belopp af 765,000 kronor, så att riksgäldskontorets fordran i obligationer för närvarande utgjorde 5,988,600 kronor, hvilket belopp i inköp kostat 5,389,740 kronor. Deremot hade bolaget icke förmått fullgöra stadgade ränteliqvider å obligationslånet. Den sista af bolaget inlösta halfårskupon- gen hade förfallit den 15 juli 1885, hvadan elfva derefter förfallna ku- ponger ännu återstode oinlösta. Af dessa kuponger innehade riksgälds- kontoret ett belopp af 1,718,145 kronor, då följaktligen riksgäldskontorets hela fordran hos bolaget på grund af öfvertagna obligationer uppginge till 7,706,745 kronor jemte från den 15 sistlidne januari upplupen, icke förfallen ränta efter 5 procent för år å 5,988,600 kronor.

Då bergslagens jernvägsaktiebolag nu syntes kunna utan olägenhet fullgöra ränteliqviderna å obligationslånet, hade innevarande års Riksdag uppdragit åt fullmäktige att, på sätt fullmäktige kunde pröfva lämpligt, tillse, att bolagets styrelse i främsta rummet erlade förfallen och hädan- efter förfallande ränta å bolagets obligationsskuld till riksgäldskontoret och först sedan räntan blifvit vederbörligen gulden verkstälde amortering derå.

Af det vid styrelsens nu ifrågavarande underdåniga ansökning fogade formulär till de förbindelser, hvilka skulle af bolaget utfärdas för att lemnas i utbyte mot förfallna oinfriade kuponger, tillhörande ofvan be- rörda obligationslån, framginge, att bolaget ville utfästa sig att, så länge någon dylik skuldförbindelse vore utelöpande, icke verkställa amortering å bolagets obligationslån af den 15 januari 1874 och icke heller företaga någon utdelning till aktieegarne. I detta hänseende stode styrelsens för- slag till reglering af bolagets obligationsskuld i öfverensstämmelse med Riksdagens nyssnämnda beslut. Fullmäktige hade därför icke något att anmärka emot den grund, hvarpå omförmälda förslag vore bygdt.

Enligt förslaget skulle det lån, som vore afsedt att träda i stället för bolagets kupongskuld, löpa med 4 procent årlig ränta. Då obliga- tionsinnehafvarne icke vore lagligen berättigade till ränta å förfallna oin- lösta kuponger, syntes i jämförelse med det af bolaget iakttagna förfarings- sätt beträffande liqviden af dess obligationsskuld den erbjudna räntegodt- görelsen innebära en oomtvistlig fördel för innehafvarne af bolagets obliga- tioner och sådana förfallna kuponger, som tillhörde redan infriade obliga- tioner.

Emot den i förslaget intagna bestämmelsen att, sedan det ifrågasatta 4 procent lånet blifvit återbetaladt, amortering af 5 procent obligations-

lånet skulle ega rum först sedan aktieegarne undfått intill 5 procent ränta, hade fullmäktige deremot ansett sig böra erinra, att en sådan bestämmelse skulle åt aktieegarne inrymma en förmån, som stode i uppenbar strid med innehållet af de utaf bolaget utfärdade 5 procent obligationerna. I den å dessa obligationer aftryckta del af det om lånet upprättade kontrakt finnes nemligen stadgadt, att bolagets behållna årsinkomster och alla disponibla tillgångar i öfrigt skulle i främsta rummet användas till liqviderande, näst efter annuiteten å statslånet, af ränta och amortering å nu ifrågasvarande lån, i följd hvaraf någon utdelning å aktierna i bolaget icke finge ega rum, förr än den förfallna räntan och amorteringen blifvit guldna. Då bolaget, om föreliggande förslag bifölles och kupongskulden således blefve förvandlad till ett 4 procent lån på omkring 8,000,000 kronor, skulle få vidkännas en årlig amorterings- och ränteutgift af mer än 2,000,000 kronor, innan amorteringen af 5 procent lånet finge vidtaga, skulle emellertid äfven i lyckligaste fall den aktieegarne tillkommande ränta, hvarom nu vore fråga, icke kunna utfalla, förr än en jmförelsevis lång tid förflutit. Ett medgifvande af omförmälda art synes fullmäktige dessutom mindre välbetänkt, enär det skulle kunna befaras, att deruti måhända komme att för delegarne i bolaget ligga en frestelse att för ernående af den fördel, för hvilken medgifvandet öppnade utsigt, skänka mindre omtanke åt banans och materielens underhåll.

Ehuru den enligt förslaget bolaget förbehållna rättighet att efter ingången af år 1900 återbetala sitt nuvarande obligationslån icke egde något stöd i lydelsen af de till detta lån hörande obligationer, syntes likväl tillräcklig anledning saknas att från riksgäldskontorets sida motsätta sig den af bolaget önskade konverteringsrätten, hvarom numera vid afslutandet af obligationslån förbehåll allmänt gjordes. Det vore emellertid enligt fullmäktiges mening utan tvifvel fördelaktigt för riksgäldskontoret, om konverteringstiden, som, i händelse af bifall till förslaget, komme att inträda, då enligt amorteringsplanen omkring en tredjedel af lånet skulle vara återbetald, blefve framflyttad till en något senare tidpunkt.

Fullmäktige hade ansett sig jemväl böra fästa uppmärksamhet derpå, att det skulle kunna ifrågasättas, huruvida icke för antagandet af ifrågasvarande förslag, hvilket torde få anses medföra afsevärda fördelar för bolaget, från statens sida borde uppställas samma fordran, som 1886 års Riksdag gjorde till vilkor för åtnjutandet af den vid nämnda riksdag beviljade nedsättning i räntan å lånen till enskilda jernvägar — af hvilken räntenedsättning bergslagernas jernvägsaktiebolag icke begagnade sig —

eller att bolaget skulle vara underkastadt de jemkningar i erhållna koncessionsvilkor eller andra af Eders Kongl. Maj:t gifna bestämmelser, hvilka Eders Kongl. Maj:t, ur statens och det allmännas synpunkt samt för åstadkommande af närmare öfverensstämmelse med de under senare tid gifna koncessioner, funne skäl att föreskrifva. Enligt hvad fullmäktige inhemtad, saknade koncessionen å bergslagernas jernväg åtskilliga ur berörda synpunkt viktiga bestämmelser, under det att åter andra vore i väsentliga stycken olika dem, som numera meddelades.

Med afseende å de uppoffringar, delegarne i bolaget fått vidkännas för åstadkommande af ifrågavarande, för det allmänna viktiga trafikförbindelse, syntes emellertid fullmäktige hvad fullmäktige anfört rörande det af bolagets styrelse nu framlagda förslag till reglering af bolagets obligationskuld likväl icke, derest öfriga obligationsinnehafvare inginge på det samma, böra utgöra hinder för antagande äfven från statens sida af förslaget med undantag dock af den deri förekommande bestämmelsen om aktieegarnes rätt till 5 procent ränta eller rättare sagdt utdelning, innan amortering å bolagets nuvarande obligationslån finge ega rum.

Sedan styrelsen för bergslagernas jernvägsaktiebolag lemnats tillfälle att inkomma med underdånigt yttrande i anledning af det utaf fullmäktige i riksgäldskontoret afgifna utlåtande, har styrelsen anfört, att jernvägsaktiebolaget å sin sida underkastade sig, att den i delegerades för obligationsinnehafvarne af bolaget antagna förslag ingående bestämmelse om rätt för aktieegarne till ränta eller utdelning, innan vidare amortering å bolagets nuvarande obligationslån finge ega rum, må bortfalla.

Bland de af bolaget från statens sida äskade medgifvanden är den föreslagna rätten att efter ingången af år 1900 till återbetalning uppsäga hela 5 procent obligationslånet utan tvifvel det viktigaste. Fullmäktige i riksgäldskontoret hafva också, utan att likväl bestämdt motsätta sig förslaget i denna del, antydt, att det vore fördelaktigt för riksgäldskontoret, om konverteringstiden blefve framflyttad till en något senare tidpunkt. Ehuru detta naturligtvis icke kan bestridas, bör man likväl icke förbise, att statens lånetransaktioner med bolaget icke varit förenade med någon uppoffring. Sålunda har staten å det bolaget år 1872 beviljade lån å 5,000,000 kronor uppburit och kommer alltjemt att uppbära ränta efter 5 procent, hvilken ränta betydligt öfverstiger statens egen nuvarande upplåningsränta. Likaledes hafva de af staten åren 1878 och 1879 efter en kurs af 90 procent af bolaget inköpta obligationerna å sammanlagdt

6,753,600 kronor intill den 15 juli 1885 lemnat 5 procent ränta å nominella beloppet, och skulle enligt förslaget staten, jemte godtgörelse för den hittills förfallna, men icke godtgjorda räntan, äfven hädanefter intill konverteringstiden åtnjuta enahanda ränta å nyssnämnda belopp. Härtill kommer att staten äfven så till vida på obligationslånet skördat vinst, att af de å 90 procent inköpta obligationerna hittills utlottats ett belopp af 765,000 kronor. Med afseende härå och då aktieegarne, hvilka med betydliga egna uppoffringar bragt stora bergslagsbanan till stånd, härigenom beredt väsentliga fördelar åt en stor del af landet, anser jag mig ega skäl att tillstyrka bifall till bolagets framställning i denna del.

Hvad åter beträffar bolagets förslag om uppläggande af ett 4 procent obligationslån till täckande af obligationsinnehafvarnes fordran för icke liqviderade räntekuponer, af hvilka riksgäldskontoret innehar ett belopp af 1,718,145 kronor, finner jag lika med fullmäktige, att detta erbjudande för staten innebär en väsentlig fördel och att detsamma därför bör antagas. Amorteringen af detta lån kan äfven under de lyckligaste förhållanden icke vara fullbordad till år 1900, då konverteringen af 5 procent obligationslånet skulle få ske, och den af bolaget begärda rätten att åt aktieegarne lemna 5 procent ränta, innan amortering af nyssnämnda lån egde rum, synes därför endast innefatta en skenbar fördel, af hvilken bolaget, äfven om densamma beviljades, ej lærer komma att begagna sig. Då bolaget emellertid förklarat sig vilja låta förslaget i denna del falla, har jag intet att erinra vid fullmäktiges hemställan om uteslutande af den ifrågasatta bestämmelsen.

Slutligen hafva fullmäktige ansett det kunna ifrågasättas, huruvida icke såsom vilkor för de ifrågaställda medgifvandena från statens sida borde uppställas skyldighet för bolaget att underkasta sig vissa jemkningar i de erhållna koncessionsvilkoren. Med anledning häraf tillåter jag mig likväl erinra, att, då staten beträffande de nu ifrågavarande, af staten inköpta obligationerna icke kan sägas stå i annat förhållande till bolaget än hvarje annan obligationsinnehafvare, skäl icke synas mig vara för handen att till detta förhållande utsträcka tillämpningen af vilkor, hvilka med skäl kunna uppställas, då fråga är om förändringar beträffande de för befrämjande af enskilda jernvägsanläggningar utlemnade statslån.

Åberopande hvad jag nu anfört, hemställer jag i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t täcktes i nådig proposition föreslå Riksdagen att bemyndiga riksgäldskontoret att för de till bergslagernas jernvägsaktiebolags

5 procent obligationslån hörande obligationer och räntekuponger, som af staten innehafvas, medgifva:

beträffande obligationslånet: att detsamma må bibehållas utelöpande till oförändrad ränta, men genom påstämpling å obligationerna förbehåll göras derom, att amorteringen af samma obligationslån upphör intill dess det obligationslån för oguldna räntekuponger, om hvilket nedan förmåles, blifvit till fullo återbetaldt; att derefter amortering af 5 procent obligationslånet skall ega rum; samt att slutbetalning af lånet skall vara till fullo verkställd senast år 1920 med rätt för bolaget att redan efter ingången af år 1900 uppsäga hela lånet till inbetalning sex månader efter i allmänna tidningarna skedd uppsägning;

och vidkommande gäldandet af de till 5 procent obligationslånet hörande förfallna, nu icke infriade kuponger: att sådant må ske medelst ett kupongskuldens nominella värde motsvarande 4 procent obligationslån af den beskaffenhet, som inhemtas af det vid bolagets skrifvelse fogade formulär till de förbindelser, som för detta lån skulle utfärdas, hvilket formulär torde få under litt. — — biläggas dagens protokoll.»

Hvad föredragande departementschefen sålunda yttrat och hemställt, deruti statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen gilla och bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. — — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

Hugo Malm.
